

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Antonio Etxebeste Artola

*Errenteria,
Gipuzkoa
(1926)*

Aurkibidea



Biografia



San Markos eta Txoritokieta mendien artean dagoen Aitzondo baserrian jaio zen Antonio. Aita Aitzondo bertakoa zuen eta ama Amezketakoa. Aitak Donostiako udalarentzat egiten zuen lan, Artikutzako guarda zen. Ama, berriz, egunero jaisten zen behorrarekin Erreterriako kalera esnea, barazkiak eta fruta saltzera. Antoniok Zamalbide auzoan zegoen Tolare eskola publikoan ikasi zuen. Istripuz, gerra garaiko leherkari bat zartatuta hil zitzaion aita, berak 13 urte zituen. Baserriko lanetan lagundu behar izaten zuen eta Donostiako udaleko langilea izan zen, han eta hemen sortzen ziren matxurak konpontzen. Lan horretan aritu zen 65 urterekin jubilatu zen arte. Mari Karmen Garmendia lezoarrarekin ezkondu zen eta 2 seme izan zituzten. Erreterria-Oreterako Agustinak auzoan bizi izan dira.

Zintak

ERR-022

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Zabala, Edurne
- **Data:** 2010-04-22
- **Iraupena:** 83 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Errazkin, Aitor

Pasarteak

1. Aita baserrian eta kanpoan lanean

- **Erref:** ERR-022/002
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:05:35. **Bukatu:** 00:08:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak

Laburpena:

Antonioren aita baserrian aritzen zen lanean, baina bi edo hiru egunean behin, Erreteriatik Artikutzaraino zihoan linea elektrikoaren mantenuaz arduratzen zen.

2. Sagarrondo asko Aitzondon

- **Erref:** ERR-022/004
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:15:08. **Bukatu:** 00:15:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

Sagar asko ematen zuten Aitzondoko sagarrondoek. Antonioren amak saldu egiten zituen gehienak.

3. Sagar klase asko

- **Erref:** ERR-022/006
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:17:33. **Bukatu:** 00:20:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

Sagardoa egiten zuten Aitzondon, dolarea bazuten eta. Hasiera batean sagarra jo egiten zutela dio Antoniok. Gerora, ordea, sagarra txikitzeko makina eskuratu omen zuten; hari ere eskuz eragin beharra zegoen, baina.

4. Aita hil zenekoa

- **Erref:** ERR-022/008
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:25:04. **Bukatu:** 00:28:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Behin, gerraostean, Antoniok eta aitak sagarra jotzeko egokia izan zitekeen burdin puska bat topatu zuten, Zamalbidetik meza entzutetik zetozeela. Egurrezko pisoiak baino eraginkorragoa izan zitekeela iruditu, nonbait. Bonba bat zen, ordea. Antonio hari txertatzeko kirtenaren bila joan zenean, aita mailuarekin burdin-puskari kolpeka hasi zen, hura askatu nahian. Orduantxe bonba lehertu eta aitak bizia galdu zuen.

5. Soldaduak fruta bila

- **Erref:** ERR-022/009
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:28:13. **Bukatu:** 00:28:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

San Marko gotorlekuan soldatuak egoten omen ziren Gerra garaian, eta Antoniok gogoan du hurbiltzen zirela baserrira, sagarrak jatera.

6. Mezetara, guztiaren gainetik.

- **Erref:** ERR-022/011
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:32:43. **Bukatu:** 00:33:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Aitzondon Jainkoarenganako fede asko zen eta gerrarekiko gutxi.

7. Baserriaren laurden bat txikituta

- **Erref:** ERR-022/013
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:35:39. **Bukatu:** 00:36:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gerra Zibilean frontea ibili zen Aiztondo baserritik gertu. Baserriaren lautik bat txikituta geratu omen zen.</p>

8. eskola

- **Erref:** ERR-022/015
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:39:17. **Bukatu:** 00:41:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Lubeltza Berri baserrian eskola omen zen, eta hara joaten zen egunero Antonio. Hango irakasleak, apaiza nonbait, gogor hartzen zituen haurrak, eta Antoniok dioenez, euskaraz sumatzen bazituen, batez ere.

9. Eskolan eraztunarekin

- **Erref:** ERR-022/016
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:41:59. **Bukatu:** 00:43:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eskolan euskaraz egiteagatik eraztuna elkarri pasarazten ote zieten galdetuta, baietz esaten du Antoniok. Gainera, eguna amaitzerakoan eraztunaren jabe zenak jipoia jasotzen omen zuen. Irakaslea arduratuko zen hortaz. Apaiza.

10. Eskolan gauza gutxi ikasi

- **Erref:** ERR-022/017
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 00:43:00. **Bukatu:** 00:43:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Antoniok ez zuen eskolan gauza handirik ikasi. Hala aitortu digu.

11. Igandeko meza euskaraz

- **Erref:** ERR-022/018
- **Iraupena:** 0:00:32. **Hasi:** 00:43:38. **Bukatu:** 00:44:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eskolan irakasle lanetan aritzen zen apaizak berak ematen omen zuen sarritan igandetako meza, euskaraz, nahiz eta eskolan gazteleraz eginarazi denei.

12. Apendiz hasi eta enkargatu bukatu

- **Erref:** ERR-022/020
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:51:14. **Bukatu:** 00:52:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Donostiako Udaleko brigadan lanean urte asko egin zituen Antoniok. Enkargatu ere izendatu zuten, eta ingeniari baten esanetara ibiltzen hasi behar izan zuen, gainontzeko langile eta Udalaren izenean egiten ziren lan guztiak bere kargu zirelarik.

13. Aberia baldin bazen, Antonio deituko zuten

- **Erref:** ERR-022/022
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:54:14. **Bukatu:** 00:55:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Donostian iturgintza arazorik izatera Udaletxetik nor deitzen zuten galdetuta, erantzuna argi du Antoniok.

14. Ehizan

- **Erref:** ERR-022/024
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:13:22. **Bukatu:** 01:14:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Eskopeta hartu eta txori ehizan dezente ibilitakoa da Antonio, baserrian bizi izan zen denboran. Usotan, zozotan, birigarrotan...

15. Perretxikotan

- **Erref:** ERR-022/026
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:14:50. **Bukatu:** 01:15:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Perretxikoak bildu zein jateko zaletasun handia izan du Antoniok. Aitzondo inguruan ibiltzen omen zen, baina baita Artikutzan barrena ere.

16. Aitzondoko oroitzapen onak

- **Erref:** ERR-022/028
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 01:21:04. **Bukatu:** 01:22:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Jaiotetxeko oroitzapen onak ditu Antoniok.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com